N:o 5. Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Klara V. Kyrkog. 19. Stockholm den 1 Mars 1886. Pris: Helt år 6 kr. Lösn:r 30 öre. Annonspris 10 öre petitrad. Årg. 6.

Joseph Czapek.

Den stora musikverldens hufvudplatser äro af naturliga orsaker de särskilda rikenas hufvudstäder; i dem hafva från äldsta tider furstehofven varit central- och utgångspunkten för konstodlingen, som i de folkrika och förmögna residensstäderna fann medel för sin framgång och förkofran. Med residensstäderna delade sedan de stora handelsstäderna äran att befordra konsten, och ännu i dag är så förhållandet. Särskildt hvad tonkonsten beträffar, egde denna sitt på en gång högsta och populäraste uttryck i operan, denna musikaliskt-dramatiska konstart, hvars kostsamma odling endast genom furstarnes och penningmagnaternas makt och guld kunde upprätthållas och befordras. På senare tid har vid sidan af denna det ambulatoriska virtuosväsendet utvecklats i hög grad och samfälda krafter genom musikföreningar verkat för tonkonstens njutning och odling i högre och vidsträcktare mån, äfven på platser hvilka sakna en stadigvarande opera såsom tyngdpunkt för en högre musikverksamhet. Vårt eget land gör ej heller undantag från denna regel; men det är gifvet att musiklifvet hos oss framträder med mindre dimensioner än i de stora kulturländerna.

Genom sin af Gustaf III stiftade opera och musikakademi äfvensom genom sin egenskap af folkrik hufvudstad har Stockholm framför andra vårt lands städer i musikaliskt hänseende dragit uppmärksamheten till sig, men med konstsinnets höjande, musikbildningens förökande och förmågornas spridning kommer nog denna uppmärksamhet att riktas åt flera håll, och allt mera visar sig äfven utom hufvudstaden i våra större städer ett nitiskt och uppoffrande arbete i tonkonstens tjenst bära vackra frukter.

Närmast intill hufvudstaden står naturligtvis i detta hänseende rikets andra stad. Göteborg, vårt »Hamburg», har länge satt sin ära uti att gynna och odla de sköna konsterna. Den första större teater enligt nyare tidens fordringar bygdes inom dess område och ett storartadt mäcenatskap har oaflåtligen sträfvat att upprätthålla den musikaliskdramatiska verksamheten å dess scen. Likaså har stadens sångförening, hvilken af dess konstvänner åtnjutit rikt ekonomiskt understöd, under många år, senast under d:r Karl Valentins ledning och före honom herr Halléns, bragt många tonkonstens storverk till utförande.

Vid Göteborg äro fästade flera aktade musikaliska konstnärsnamn, af hvilka vi vilja nämna Jul. Günther, Hilda Sandels-Björklund, Euphrosyne Leman-Abramson, Adel. Valerius-Leuhusen, Elfrida Andrée, Wilh. Bauck, Israel Sandström, Oscar Lindhult, Aron Hultgren, Andreas Hallén. Framstående tonkonstnärer från främmande land hafva också valt Göteborg till verksamhetsfält och bland dessa hafva vi att nämna Friedrich Smetana, Gustaf Satter och Joseph Czapek. De båda förstnämdes verksamhet här räckte dock ej så länge, den senares blef deremot så mycket mera långvarig och rik. Ej mer som främling för Sverige kan numera Joseph Czapek betraktas, allraminst för Göteborg, hvilket samhälle han nu tillhört i flera decennier, och det är i egenskap af en sådan veteran inom vårt lands konstverld, som följande lefnadsteckning öfver honom, illustrerad af hans bild, här meddelas Svensk Musiktidnings läsare. Det säges att äregirighet är konstnärens sporre och ryktet hans mål, men är detta regel så måste Jos. Czapek höra till undantagen, ty hans namn är ej mycket kändt inom vårt lands gränser, oaktadt hans förtjenster som musiker, synnerligast som tonsättare, kunde ha gjort det mera bekant i vår musikverld.

Joseph Czapek.

Joseph Czapek är född den 19 Mars 1825 i Prag och erhöll af sin far, som var en dugtig musiker, sin

första undervisning. Den begåfvade gossen visade redan tidigt prof på en ovanlig musikalisk talang och kunde redan vid 6 års ålder sjelf skaffa sig sitt uppehälle genom violspelning. Vid 12 års ålder inträdde han vid konservatoriet i Prag, hvilket den tiden stod i största anseende och der han studerade violspelet under den bekante och ansedde Fredrik Pixis, broder till pianisten och komponisten Peter Pixis och lärare för den berömde violinisten Ferdinand Laub. I harmoni- och kompositionslära undervisades han af konservatoriets direktör Dionys Weber, som lefde under Mozarts tid och troligen hörde till antalet af hans vänner.

När år 1842 Mozarts minnesstod skulle aftäckas i Salzburg beslöt konservatoriets föreståndare att ditsända en deputation af 6 lärare och 12 lärjungar, hvilka ej endast skulle representera konservatoriet utan äfven deltaga i den musikfest, som skulle ega rum derstädes. Bland dessa utvalda befann sig äfven vår unge konstnär, som gladde sig mycket åt denna utmärkelse emedan en af anförarne var sjelfve Mozarts son, de båda andra voro Franz Lachner och Sigismund Neukomm. År 1843 lemnade Czapek konservatoriet och antog engagement på ett år vid böhmiska teatern i Prag, och efter detta års förlopp begaf han sig till Berlin, der han blef anförare för konserterna i Friedrich Wilhelmstadts Casino. Sedan han vistats i Berlin $2^1/_2$ år tog han engagement som kapellmästare vid »Steyermarkische Gesellschaft», med hvilket han företog en konstresa genom Tyskland och Skandinavien, och hvars konserter öfverallt mottogos med stort bifall. Det kom 1847 äfven till Göteborg, och här blef den ännu unge, men icke dess mindre utmärkte virtuosen och komponisten utnämd till musikdirektör vid kgl. Göta Artilleriregemente. Dermed började nu hans lefnadsbana i Sverige. Hans verksamhet här inskränkte sig likväl ej endast till militärmusikchefens utan riktade sig åt hela musiklifvet. Så var han äfven kapellmästare för tyska operan vid Stora Teatern och för Harmoniska sällskapet, sånglärare vid stadens förnämsta skolor, organist etc. Med ett ord intet egde rum på det musikaliska området utan att Czapeks hjelp blef anlitad. Trots denna mångsidiga verksamhet fann han ändock tid att med ifver hängifva sig åt komposition. Frukten af denna hans flit är ett stort antal gedigna och värdefulla verk, som öfverallt, der de blifvit utförda, skördat största bifall. Dessa kompositioner äro: flere konsertstycken för olika instrument, flere kantater, bland hvilka i synnerhet »Das Weltgericht» må nämnas, hvilken är tillegnad kon. Oscar I och af honom skänktes till Musikaliska Akademien i Stockholm. Samma år, 1857, invaldes Czapek till ledamot af denna akademi efter att redan i fyra år hafva varit associé i densamma.

Derjemte har han komponerat flere symfonier, af hvilka den andra i ordningen tillegnades Musikal. Akademien, flere messor som alla med mycket bifall gifvits i Göteborg, Stockholm, Dresden, Paris etc. samt äfven pianokompositioner. Efter utförandet af hans stora katolska messa i Madelainekyrkan 1881 erhöll han en ganska smickrande skrifvelse af dess kapellmästare Gabriel Fauré, och en korrespondent från Paris yttrar efter messans uppförande: »Det är icke första gången den utmärkelsen vederfares den äfven här kände och uppburne kompositören att hans musik uppföres i en kyrka, der ännu för få år sedan Saint Saëns var kapellmästare och der nutidens främsta komponister på den andliga musikens område räkna för en ära att få sina arbeten bekanta.»

Efter en trettioårig trogen verksamhet vid regementet tog Czapek afsked från sin befattning som dess musikdirektör och rönte vid detta tillfälle många prof på den aktning ock vänskap han tillvunnit sig under denna långa tjenstgöring. Fortfarande är Czapek verksam som musiker och är bland annat den ledande själen i ett sedan 2 år tillbaka existerande qvartettsällskap, Eugène Sundbergs qvartettsällskap, som bär namnet efter den, som till detsamma donerade den vackra summan af 10,000 kronor. För att nämna de yttre utmärkelser, som kommit Czapek till del, så är han riddare af kgl. Vasa-orden och äfven innehafvare af flere utländska ordnar.

Det är icke allenast såsom en gedigen komponist och utmärkt exekutör Joseph Czapek med rätta är högt värderad, det fins hos honom äfven andra egenskaper, som värdigt sluta sig till hans musikaliska. Vänfast som få och lifligt intresserad för allt som tillhör tonkonsten är han städse redo att räcka en hjelpsam hand, der hans insigter och erfarna ledning kan vara af nytta. Godmodighet och verklig humor genomgår hela hans väsen och utgör kärnan i hans på visst sätt originela personlighet; kommer dertill att hans uppträdande prydes af den sanna förtjenstens anspråkslöshet, är det naturligt att han icke allenast genom sina konstnärsegenskaper utan äfven genom sin älskvärda personlighet vunnit en stor vänkrets i det samhälle han tillhör. Njutande af ett sällsynt lyckligt familjelif eger Czapek äfven en för konstnären ej så vanlig oberoende ställning, som tillåter honom att ostörd egna sig åt sin lifsuppgift.

I konstens intresse uttala vi till slut vår förhoppning, att den ännu trots sina 60 år, lifskraftige mannen må förunnas att fortfarande skänka vår musikliteratur nya alster af sin rika begåfning.

Vår musikaliska ungdom uppammas vid klaverspelet till ett bullrande slägte. De små skola bli trumningshjeltar. Men musikens uppgift är att röra hjertat. Mekanismen måste eldas af en lefvande ande. EMAN. BACH.

Ur en svensk tonsättares lif.

Från Ystad styrdes kosan öfver Vexiö till Jönköping. Mycket af intresse står om denna resa att läsa i dagboken, som vi nu måste för utrymmets skull lemna orördt. Äfven i Jönköping gafs en konsert (den 21 September) — också den fåtaligt besökt — och Josephson tyckes ej heller ha varit nöjd med det nummer han sjelf hade att bjuda på, nemligen en improvisation öfver »Kristallen den fina» och »Vermlandsvisan». Han kallar försöket ett vågstycke och tillägger: »Jag önskar att en sådan improvisation ej torde fresta mig å någon annan konsert; bäst är att gömma inbillningens verld inom eget bröst och egen kammare och ej släppa ut de brokiga gestalterna, innan deras former blifvit godkända.»

De båda vännerna voro nu trötta och ledsna på sin färd och beslöto att, när den redan annonserade konserten i Vestervik var gifven, resa hvar och en till sitt.

Såsom karakteristiskt för Josephson må följande antecknas från resan till Vestervik. Då han och Günther på vägen råkat i en liten tvist, som satt dem båda i dåligt lynne och hotade att förstöra hela behaget af färden, så försonades allt genom — en vacker utsigt. Det var utsigten från vägen förbi Häggestorps kyrka, som, enligt Josephson, var »af en så storartad natur, att allt småsinne och oenighet dervid måste försvinna». Vi se här ett nytt exempel på den direkt moraliska verkan Josephson mottog af en skön naturtafla. Lyckligt om en vacker utsigt kunde verka lika fridsamt och stillande på alla upprörda lynnen.

Med saknad gå vi för öfrigt förbi flera målande och stämningsfulla beskrifningar från denna färd till Vestervik. De anlände dit den 24 Sept. Snart voro de båda resande här omgifna af sina musikaliska vänner från förra besöket, och den 26 Sept. gåfvo de sin soiré. Recetten var ungefär densamma som i Jönköping, men Vesterviksoiréen var dock i andra hänseenden »den trefligaste af de tre som gifvits». Äfven följande dag stannade de båda vännerna qvar i staden, och det ångrade de ej, ty de fingo på aftonen en glad öfverraskning, då Jenny Lind och m:lle Johansson helt oväntadt anlände med ångfartyget Skandia. Günther och Josephson tillbragte genast en angenäm qvällstund hos dem på hotellet. »Det gladde mig högt», skrifver Josephson, »att åter se henne efter den lysande triumph hon firat i Köpenhamn. Hennes geniala anspråkslöshet har ingenting förlorat genom dessa nya framgångar: hennes natur vinner ständigt mer och mer harmoni, och det är kanske derföre nu mera jemnhet i hennes lynne och hjertlighet, än det var före hennes utresa. Den som kommit i något närmare förhållande till henne, kan ej annat än hjertligt hålla af henne.»

Jenny Lind stod nu på väg till Norrköping, der hon skulle ge konsert, och Josephson beslöt att äfven resa dit, då

han möjligen kunde vara henne till någon hjelp för konserten. Günther afreste emellertid på natten med ångbåt till Stockholm. De båda resande vännernas afsked från hvarandra var det hjertligaste, och Josephson säger sig ha haft så mycket nöje af denna gemensamma resa, att Günthers ressällskap alltid blir honom ett af hans kärare minnen.

Tidigt på morgonen den 28 Sept. afreste Jenny Lind och hennes sällskap i vagn med Norrköping till mål. Något senare satte Josephson sig upp på sin skjutskärra och hann på vägen (i Vida) upp de resande damerna, och sedan åkte han stundtals på sin rapphöna, stundtals på kuskbocken å Jenny Linds vagn. På vägen läste Jenny högt för Josephson ur en diktsamling af H. C. Andersen, som hon i Köpenhamn fått i present af skalden sjelf. På Åby gästgifvaregård åto de en improviserad landtlig middag, och taffelmusik fattades ej heller, ty på stället fans ett gammalt söndrigt orgelpositiv. På qvällen anlände de till Norrköping och togo alla in på samma hotell. Följande dag tillbragtes med arrangementer och repetitioner för konserten, och på aftonen fick Jenny serenad. Att denna måste ha utförts med den finaste naturstämning, kan man förstå redan deraf, att första tenoren hette Gök — men dertill kom nu äfven, att alla voro gamla vana Upsaliensare.

»Efter repetitionen», skrifver Josephson, »har jag tillbringat en behaglig afton dels vid thebordet, dels vid pianot hos mina graninnor och reskamrater. Jenny har sjungit många af Lindblads nyaste outgifna sånger: de äro, såsom alla de förra, genialiska, men tydligen vinner han i visan mer och mer karakteren af lugn utveckling i melodiskt hänseende. Den der mysticismen, som ehuru med stor tjusningsförmåga lefver i de flesta af hans äldre sånger, särdeles de som äro utgifna i det andra och tredje häftet, har nu trädt mera tillbaka — melodien ligger nu mera flytande, ehuru icke derföre mera fängslande än förr, det hela har vunnit en ljuf klarhet, som enligt mitt omdöme tydligen bevisar, att en opera af L:s hand ofelbart skulle blifva populär lika väl som originell och storartad.» Härefter följer nu en intressant framställning af Jenny Linds föredrag af visan, hvarur vi vilja citera åtminstone följande rader:

»Genom den stora utbildning Jennys både sång och röst vunnit, genom den storhet, som ger färg åt hennes föredrag, har visan, såsom jag tycker, af henne föredragen förlorat mycket af den der ögonblickets omedvetna inspiration — hon sjunger visan väl, och bättre än nästan alla andra, det förstås — men dock ej såsom X. X. Här är karakteren af visan aldrig förlorad, och just genom att rösten ej vunnit någon utbildad konstfärdighet. En sådan medför alltid nödvändigt reflexion öfver dess användande: den naturliga hängifvelsen åt ämnet är ej mer så sjelfständig. Röstens utbildade styrka och klangfärg har hos J. L. erhållit all möjlig grandiositet, som kanske mer uteslutande bör fästa henne vid större saker. Emellertid är det alltid intressant att höra henne sjunga hvad som helst. Hennes geniala natur strålar alltid i full gloria fram» o. s. v.

Den 30 Sept. hade Jenny Lind sin konsert. Den var besökt af 400 personer. »Jenny sjöng sina arior ur Figaro, Norma, Robert och Niobé.» Josephson spelade med i Mozarts G-molls-qvartett. På qvällen supé hos general Cronhjelm, derpå åter serenad för Jenny Lind. Följande morgon afreste hon med ångbåt till Stockholm, och en dag senare lemnade äfven Josephson Norrköping och afreste till Säby.

Främmande språk i musikens tjenst.

I danska »Morgenbladet» yttrar sig Anton Rée i sammanhang med omnämnandet af två språkföreningars upprättande i Köpenhamn på följande sätt om detta ämne:

Det vore önskligt om det gagn språkföreningar kunna åstadkomma äfven kunde komma musikverlden till godo, ty ehuru man på musikens område använder ord och satser från främmande språk som vägledning med hänseende till musikstyckenas föredrag och för att angifva deras form och karakter, och främmande språk ofta ju också äro förbundna med sångmusiken, så intager likväl vår musikverld knappast en tillräckligt hög ståndpunkt i språkligt hänseende, särdeles när det gäller uttalet af de språk som komma i fråga vid musikens utöfning.

Det är visst sannt att instrumentalisten, när han känner betydelsen af de ord och satser, som angifvas af komponisten för att dennes intentioner med hänsyn till föredraget skola uppnås, kan sätta sig öfver det riktiga uttalet af främmande ord; men är han tillika lärare, så röjer han vid felaktigt uttal af gängse uttryck brist på allmän bildning, och denna brist fortplantas då vidare.

Hvarje språk förfuskas genom oriktigt uttal, och när det, såsom ofta händer, säges axsellerando i stället för attjelerando, votsje (voce) eller våse i st. f. våtje, sjerzo (scherzo) i st. f. skertso (hårdt k), så kan sådant endast göra en parodisk verkan på en hvar sakkunnig. Man kommer vid förvrängningar af detta slag ovilkorligen att tänka på fruktmånglerskorna, hvilka säga pommeruser och mollebuser, hvarmed menas pommes rouges och mouillebouches.

Naturligtvis ligger det ännu mera vigt på riktig prononciation när det är tal om återgifvandet af sångmusik, och sångens text, som förlorar i öfversättning, är på ett främmande språk. Vid många tillfällen föreligger då ett sine qua non, ty vid oriktigt uttal förändras ofta hela meningen. Musikern och musikidkaren förargas ofta öfver att det i en musikalisk sats tages en felaktigt ton, och det med rätta, då ett sådant fel ej sällan kan förändra dur till moll och tvärtom. Men den musikidkande bör erinras om, att en liten förändring i uttalet af ett ord kan framkalla stor skilnad med afseende på textens mening. Den kan nämligen föranleda att t. ex. nous avons med användande af ett hårdt s uppfattas som nous savons (vi veta).

Ett liknande qui pro quo förekommer när den sjungande uttalar j som ch. Jag skall visa detta med ett rätt slående exempel. I en eller annan fransk sång står det: ses joues me charment; kommer nu sångerskan eller sångaren här med ch och säger chou i st. f. joue, så är det ej tal om kinder utan om kål, och helt visst skulle den franske diktaren protestera emot att det inblandades kål i hans erotiska »poésie».

Innan jag går vidare vill jag ytterligare fästa uppmärksamhet på, att med en liten förändring i uttalet kan les yeux blifva les cieux och les jeux, hvilket ger anledning till missförstånd (se sången »Au Printemps» af Gounod). Det italienska språket är lättare att uttala, men uttalas t. ex. che gioja! (hvilken glädje!) såsom che sioja, så förstår italienaren icke ordet.

Det ges möjligen sådana som mena att i det ofvan sagda blifvit lagd för stor vigt vid uttalet när det gäller sångtexter; men antag nu att en tysk sångare eller sångerska skulle föredraga en visa på vårt språk och uttrycka sig på följande sätt: »Jag är så glatt, så glatt!» (»så glad, så glad»), månne icke då vår publik skulle komma att dela den sjungandes glädje på ett för denna just ej så smickrande sätt?

I allmänhet antager man, att folk som öfvar musik, en konst som ej kan läras utan någorlunda fint öra, lättare än andra skola kunna tillegna sig ett främmande tungomåls uttal, då ett fint öra också i detta afseende är en väsentlig faktor. Erfarenheten lär emellertid att den musikaliske, trots denna fördel, som oftast icke intager en högre ståndpunkt än de som ej ha öra för musik. Grunden torde väl vara den, att organet, den andra väsentliga faktorn, icke har fått den nödvändiga utvecklingen i denna riktning.

Cherubini tadlades af Berlioz för det han, när han talade franska, sade ze i st. f. je; det är sannolikt att den italienske komponisten kunde ha tagit revanche, om han hört sin franske kollega tala italienska. Jag vill till ofvanstående foga en liten anmärkning, som förnämligast angår dem af våra musikaliska talanger, som begifva sig till utlandet för att söka den musikaliska utveckling, som de anse sig ej kunna erhålla här hemma. Vända sig nu dessa högt begåfvade till Frankrike, så förstås det af sig sjelft att de skola vara det franska språket mäktiga, om de skola hafva nytta af att uppehålla sig i detta land, ty den franske läraren förstår och talar i regeln endast franska. Men känner eleven icke förut de franska musiktermerna, som äro mycket olika våra

egna (som exempel vill jag blott nämna att Cissmoll-treklangen på franska kallas: L'accord parfait d'ut dièse mineur), och är eleven ej öfvad i deras användning, så gör han bäst i att slå igen sitt nothäfte och kan utan skada säga till sin lärare: Mr, it faut que je me sauve!

Emile Sauret
och
Felix Dreyschock.

N:o 4 af denna tidning 1883 innehöll porträtt och biografi af Emile Sauret; för dem som då ej hörde till våra prenumeranter meddela vi derför nu en kort lefnadsbeskrifning öfver honom på samma gång vi lemna några biografiska notiser om hans följeslagare, den unge framstående pianisten och kompositören Felix Dreyschock.

Emile Sauret, den ena af de musikaliska storheter, som för närvarande gästa vår hufvudstad, är fransman, född 22 Maj 1852 i Dun le Roi i departementet Cher. Som helt ung var han elev af konservatoriet i Bruxelles och i Paris, ådrog sig Bériots uppmärksamhet och blef den siste lärjunge, denne mästare utbildade. I unga år började Sauret göra konstresor, till en början inom Frankrike och Italien, sedan i andra städer. 1866 var han i Wien och London, 1872 företog han under Strakoschs ledning sin första tur till Amerika, — den andra resan öfver Atlanten gjordes 1874—76.

Det var under denna andra vistelse i Amerika, som Sauret i New York gjorde bekantskap med Bülow och Rubinstein. De förmådde honom att komma till Tyskland. Rubinstein, som 1876 vistades i Leipzig i och för uppförandet af sitt »förlorade paradis», mottog Sauret i denna stad på det varmaste, och den musikaliska publiken gjorde så äfven, då den unge fransmannen uppträdde — för första gången i Tyskland. Ännu en gång återvände han till Amerika.

Senast af alla land, der han låtit höra sig, erkände Frankrike hans lysande begåfning. Det var först efter denna nya Amerikafärd och efter två långa och glänsande konstresor genom Tyskland och Österrike, som hans rykte stadgades i hans eget fädernesland. I Holland och i Spanien hade han under tiden äfven gjort sig känd.

Sedan Sauret gift sig med en tyska, Emma Hotter från Düsseldorf, har han mestadels uppehållit sig i detta land. I Berlin har han flera år varit bosatt och har äfven varit lärare derstädes vid Kullaks musikakademi 1880—81.

Felix Dreyschock är född i Leipzig 1860 d. $^{27}/_{12}$. Hans föräldrar voro i konstverlden bekanta personligheter, fadern Raimund Dreyschock (broder till den berömde pianisten Alex. Dreyschock), violinist, konsertmästare vid Gewandhauskonserterna och konservatorielärare i Leipzig († 1869), modern, född Elisabeth Nose (f. 1832), konsertsångerska. Efter sin mans död flyttade hon med sin unge son till Berlin, dit hon också öfverflyttade sitt två år förut i Leipzig grundade sånginstitut. Oaktadt det redan tidigt märktes omisskänliga anlag för musik hos den lille Felix, blef dock ej något beslut fattadt om att låta honom gå musikvägen och han erhöll derför endast nödtorftig undervisning. Men med tiden blef hans åtrå till pianospelet allt större och större, hvarför han underkastades prof vid kgl. konstakademien i Berlin, efter hvars domslut han blef upptagen som elev vid högskolan. Senare studerade han komposition hos Kiel och Taubert samt fortsatte sina pianostudier hos professor Ehrlich. I början af 1883 uppträdde han första gången offentligen i Berlin, då alla Berlintidningar enstämmigt berömde hans spel och befäste hans rykte som en af Tysklands dugligaste pianister. Vid påföljande konsert föredrog han sin pianokonsert med orkester under Joachims ledning och vann med rätta mycket beröm för detta om en ovanlig kompositionsbegåfning vittnande arbete. Tillsammans med Joachim gjorde han sedan en större konserttourné i Tyskland. Vid Kristina Nilssons konserterande i Wien och Prag förliden höst biträdde herr Dreyschock äfven, såsom vi förr nämt. Han innehar för närvarande plats som lärare vid Neue Akademie der Tonkunst i Berlin. Af F. Dreyschocks kompositioner kunna vi utom konserten (op. 9) och en Tarantella, som han här spelat, nämna op. 8, en samling af 5 pianostycken (Concerte, Gavotte, Humoreske, Barcarole, Impromptu à 1,20 och 1,50 Mk, utkomna på Ries & Erlers förlag i Berlin.

»Aldrig du mig skall fråga!» Följande anekdot torde nu, då kungliga teatern återupptagit Wagners »Lohengrin», förtjena att anföras: En dag var Lohengrin annonserad till uppförande i Frankfurt am Main. Men teaterns hjeltetenor insjuknade plötsligt och direktionen vände sig af denna anledning till tenorsångaren Emil Götze i Köln med telegrafisk förfrågan om han kunde åtaga sig samma dag på aftonen utan repetition sjunga Lohengrins parti. Svaret lydde: »Ja, jag kommer». Kort före operans början anlände gästen från Köln och hade nätt och jemt tid att göra sig scenfärdig och ila den arma Elsa till hjelp. Han lemnar den af svanen dragna snäckan, frambär sin hyllning till konungen, besvär Elsa att ej fråga efter hans »namn och art» och omfamnar henne derpå med utropet: »Elsa, jag älskar dig!» Medan derpå konungen samt Brabants män och qvinnor i en högstämd kör gifva uttryck åt sin häpnad öfver det skedda undret vänder sig Lohengrin till Elsa och hviskar skälmskt: »Tillåt mig presentera mig! Jag är Emil Götze från Köln». — Att Elsas framställarinna hade litet svårt att behålla kontenansen vid det humoristiska infallet säger sig sjelft.

Från Scenen och Konsertsalen.

Stora Teatern.

Febr.
15, 28. Bizet: *Carmen* (Hr Kloed deb. fortf. som José, Michaela: Fru W. Strandberg).
16, 21. Wagner: *Lohengrin.*
18. Adam: *Konung för en dag.*
19. Auber: *Den stumma från Portici.*
20. *Konsert* af Emile Sauret och Felix Dreyschock.
22. Adam: *Nürnbergerdockan.*
23. *Konsert* af Emile Sauret och Eugène Ysaye, bitr. af Fel. Dreyschock och Salom. Smith.
24. Gounod: *Romeo och Julia* (Julia: Frk. Ek).
26. *Konsert* af Emile Sauret och Eugène Ysaye, bitr. af Fel. Dreyschock, Théophile Ysaye och Salom. Smith.

Nya Teatern.

17. Hallström: *Aristoteles* (Briseis: Frk. Jonson).
. Envallson: *Kronfogdarne.*
23, 27. v. Flotow: *Pianella.*

Södra Teatern.

24—26, 28. Lenhardt: *Yngste löjtnanten,* sångspel i 4 akter af E. Jacobson (gradpasseraren Bernhard Schöning: Frk. A. Petterson).
. Hervé: *Lilla Helgonet* (Frk. A. Petterson).

Musikaliska Akademien.

16. *Konsert* af Emile Sauret och Felix Dreyschock.
28, *Afskedskonsert* af E. Sauret, E. och Th. Ysaye, F. Dreyschock och S. Smith.

Ladugårdslands kyrka.

18. *Konsert* af Eugène Ysaye och Salomon Smith, bitr. af Théophile Ysaye och Albert Lindström.

Vetenskaps-Akadem:s hörsal.

25. *Konsert* af Algot Lange, bitr. af Frkn. Steinhauer, A. Jacobi, Fru Lange och en musikälskarinna.

Berns' Salong.

28. *Matiné* af Den svenska dubbelqvartetten (F. Erikson, H. Anderson, A. Fischer, N. Löwenmarck, C. Fröholm, C. Smith, E. Schill, G. Kindlundh).

Storkyrkan.

27. *Konsert* till förmån för fattiga skolbarn (orgelspel af A. Lindström; sång af kgl. teaterns kör, Allm. sångföreningen och skolbarn, solosång af A. Karlström).

Tiden för en opera-première är alltid oberäknelig. »Paul och Virginie» som bestämdt sades skola gå öfver Stora teaterns scen i Februari har ännu ej framträdt å densamma. Dagen är nu emellertid utsatt till onsdagen d. 3. mars. Texten, öfversatt af Ernst Wallmark, är nu tillgänglig. Repertoaren under sista veckorna har såsom här ofvan synes icke på några af våra teatrar haft något nytt att erbjuda. Stora teatern har emellertid lockat fulla hus med de intressanta och njutningsrika konserter, som gifvits der med hofkapellets biträde af Emile Sauret och Felix Dreyschock, tillsammans med Salomon Smith, och sedan gemensamt af de båda eminenta violinisterna samt Felix Dreyschock, Salomon Smith och Theophile Ysaye. Att bestämma rangskilnaden mellan Emile Sauret och Eugène Ysaye är en ingalunda lätt sak. Båda äro mästare i tekniskt afseende, och om Sauret excellerar i större ton och raskare föredrag, så utmärker sig ej mindre Ysaye med sitt varma, smältande,

sköna föredrag, hvarpå särdeles Wieniawskis Legend lemnat prof. Deras samspel i Spohrs stora duett och Alards mera salongsmessiga »symfoni» för 2 violiner visade ett mästerskap i föredrag och samspel, hvartill man torde ha svårt att finna ett motstycke. De mest entusiastiska hyllningar af publiken visade dennas förtjusning, och lagerkransar samt blomsterklädda notställare förhöjde festligheten af deras uppträdande.

Eugène Ysaye jemte broder och hr Salom. Smith har under nuvarande vistelse här gifvit 3 konserter, 2 i Musik. Akad., 1 i Ladugårdsl. kyrka; Sauret och Dreyschock en å Musik. Akad., en å stora teatern, hvarjemte de båda violinisterna jemte hrr Dreyschock och Smith läto höra sig tillsammans å stora teatern d. 23 Febr. och 26 Febr., å hvilken senare konsert likasom å deras afskedsmatiné å Musik. Akad. d. 28 äfven hr Théophile Ysaye deltog i 4-händ.-pianospel med hr Dreyschock. Utom de nämda duetterna hafva de resp. konstnärerna på sina konserter hvar för sig låtit höra af större saker med orkesterackompagnement, Sauret: Fiss-moll-konsert af Ernst, konsert af A. Rubinstein (op. 46), konsert D-moll (op. 26) af E. Sauret samt Mendelssohns konsert; Ysaye: D-moll-konsert af Vieuxtemps. Bröderna Ysaye hafva spelat Griegs violinsonat i G-moll, Sauret och Dreyschock G-mollsonat för violin och piano af Emil Sjögren, Introduction och Rondo capriccioso af Saint-Saëns. Eugène Ysayes program har vidare upptagit följande violinnummer med eller utan pianoackompagnement: Preludium och fuga samt Chaconne af Bach, Airs russes, Scherzo och Tarantella, Legend och Polonaise af Wieniawski, Suite, Reverie, Ballade och Polonaise af Vieuxtemps, Romans af Beethoven, Andante religioso af Bèriot och 1:a satsen ur en egen konsert i E-moll. Emile Sauret har å de nämda konserterna vidare spelat: Beethovens F-dur-romans, Sarabande och Tambourin af Leclair, Mazurka och Sielanka af Wieniawski, Barcarole af Spohr, Cavatina af Raff. Af pianisternas prestationer står Fel. Dreyschocks Ess-dur-konsert (op. 9) främst, ett arbete som vittnar så väl om grundliga studier som rik fantasi, och hvilket med rätta väckt uppmärksamhet i hans fädernesland. Å sista gemensamma konserten på stora teatern visade hr Théophile Ysaye i Liszts Ess-dur-konsert en ganska stor virtuositet. Som komponist framträdde hr Dreyschock dessutom med en Gavotte och en Tarantella, båda rätt anslående. Pianisternas öfriga nummer kunna vi ej uppräkna, men framhålla likväl hr Dreyschocks mästerliga utförande af Mendelssohns Preludium och fuga i E-moll. Hr Salomon Smith, hvars föredrag vunnit stort bifall, har låtit oss höra »Värfningen» af Söderman, »Confutatis Maledictis» ur Verdis Requiem, Konsertaria (med orkester) af Mozart, Aria ur »Paulus», Bön af Mariani, Romans ur »Trompeter von Säkkingen», »Bergmanden» af Em. Sjögren, »Carl V:s sang i ligkisten» af Rich. Andersson, samt sånger af Berens, Adam, Schubert, Kiörling m. fl.

Under allt detta konserterande af de ofvannämde artisterna inträffade Algot Langes soaré på Vetenskapsakademiens hörsal.

Att här skulle erbjudas ett musiknöje af ovanligare slag kunde man med kännedom af hr Langes stora sångartalang på förhand vänta sig. Vår publik måtte emellertid ej ha varit nog minnesgod eller också ej haft tid att tänka på annat än Ysaye-Sauret, ty hr Langes konsert var fåtaligt besökt. Konsertgifvaren sjelf föredrog med dramatiskt lif katalogarian ur Don Juan, sjöng med utsökt finess och smak Schumanns »Dichterliebe» och »Frühlingslied», Romans ur »Trompeter von Säkkingen», gamla intressanta sånger af Martini och Exaudet, nyare saker af Svendsen och Jensen samt folkvisor, de senare dock i ett något manieradt föredrag, som synes oss ej rätt passa till folkvisan. Tillsammans med fröken Jacobi, en ung sångerska, elev af Siegfr. Saloman, sjöng hr L. duo ur »Barberaren», med å båda sidor ledig och liflig framställning. Fröken Jacobi har tydligen goda anlag samt god skola och slog ganska mycket an med sina sångnummer; ännu mer kommer hon säkert att göra det, när hon hunnit längre i utbildning och öfvervunnit den rädsla, som nu vid hennes första framträdande menligt inverkade på föredraget. En fröken Steinhauer från Köpenhamn biträdde med flera sångnummer, hvaribland Heises präktiga »Dyvekes Sange», och ryckte åhörarne oemotståndligen med sig genom sin fulländade, känslofulla sång. En musikälskarinna biträdde dessutom med sångnummer och fru Lange skötte ackompagnementet nästan uteslutande hela aftonen.

»Ty utan qvinnor kan man ingenting utföra». En engelsk tidning berättar en ganska lustig tilldragelse från en ej länge sedan hållen konsert i London. Det sista numret på programmet var en trio af Beethoven, som hela publiken stannade för att höra.

Pausen mellan det föregående numret och detta blef emellertid så lång, att publiken började visa tecken till otålighet, tills omsider en af de assisterande trädde fram och meddelade, att till följd af ett ledsamt missförstånd noterna till trion ej funnos till hands, men man hade sändt bud efter dem till en musikhandlare.

De kommo också och placerades på notställarne, och den vackra introduktionen började — för att med ens afbrytas.

Man hade i hastigheten ej observerat, att de nykomna noterna voro ouppskurna, och der stod man nu vid första sidans slut, ty ingen af de uppträdande hade pennknifvar på sig.

Situationen började blifva betänklig, men fru Norman-Neruda räddade den genom att ett ögonblick famla i sitt hår och draga fram en hårnål, med hvilken hon behändigt skar upp notbladen, hvarefter trion gick med glans.

Utländska musikalier

rekommenderade af musiktidningarna.

Carl Nawratil: Qvintett (op. 16) för piano, 2 violiner, viola och v:cell (förl. D. Rahter i Hamburg). Låter väl höra sig och är ej svår att utföra. Ett scherzo i D-moll och sista satsen synnerligast anslående.

Grädener: Lustspelsouverture, utförd på sjette philharmoniska konserten i Wien, ett pikant och i sina detaljer fint verk, som anses öfverallt komma att höras med nöje.

Jos. Rheinberger: Für Kirche und Concert, 5 Hymnen für vierstim. Chör mit Orgelbegleitung. Op. 140 — (Fr. Kistner, Leipzig) med latinsk och tysk text. Skrifna med varm känsla och religiös stämning.

Klughardt: »O wäre ich ein Königssohn», op. 46 — (Bote et Bock, Berlin) en kraftig, effektfull sång, passande till konsertföredrag.

Th. Kirchner: Les mois de l'anné, op. 78 — (Leuckart, Leipzig), tolf mindre pianostycken med vignetter för hvarje månad. Rekommenderas varmt till den pianospelande ungdomen.

Palumbo: Opere di Cost. Palumbo (C. F. Leede, Leipzig), af en hittills ej bekant italiensk komponist. Det utkomna bandet innehåller: Gavotta, di Notte, Scherzo, Variazioni, Sarabanda, Tempo de Giga, Sonata fantasia, Ballata, Preludio e Fugu, Aria d'amore, Cavalieri Arabi. Dessa kompositioner, fulla af känsla och rik fantasi, töra blifva välkomna hos alla pianister.

Från in- och utlandet.

Nya Teatern har återupptagit enaktsoperetten »Pianella» af v. Flotow och förbereder Glucks komiska opera »Den lurade kadin», som i Wien och flerstädes i Tyskland återuppstått på scenen och mottagits med bifall.

Södra Teaterns nyhet i operettväg, »Stora Mogul» af Audran, är bestämd att framträda å scenen i början af denna månad.

Gustaf Brink, pianisten och läraren vid Musik.-Akad., har afrest till Paris att idka studier för sin konst och samla materiel för sin lärareverksamhet i pianospelning.

Emile Sauret, den utmärkte violinvirtuosen, som nu gästat vår hufvudstad, och hvars undervisningsinstitut i Berlin, der han är bosatt, förut i denna tidning omtalats, fortsätter der sin lärareverksamhet, af hvilken redan ett för oss särskildt intresseväckande resultat föreligger i de framsteg vår unge landsman Tor Aulin under en ganska kort tid gjort under hans ledning och hvilka äro så stora, att han i den tyska hufvudstaden redan gjort sig ett namn som violinvirtuos. Hr Saurets pris för en läro-

kurs om 32 timmar är 200 mark och han leder sjelf gången af dessa studier såväl i afdelningen för mera framskridna elever, som i virtuosklassen. Anmälningar kunna ske hos hrr musikhandlare.

—•—

Fröken Öhrström vistas för närvarande i Paris och har låtit höra sig der å en matiné, gifven af pianisterna fröknarne Jeanne och Louise Douste de Fortis i hr och fru Victor Maurels privata konsertsalong vid rue Pierre Charron. Frök. Ö. sjöng vid detta tillfälle en aria ur »Afrikanskan» och den stora arian ur »Drottningen af Saba» och väckte stort bifall.

—•—

Utmärkelse. Våra tidningar ha vetat omtala att prof. Wilhelmj erhållit svenska medaljen »Litteris et artibus» i briljanter. Detta var oss ingalunda någon nyhet, alldenstund vi i Svensk Musiktidning för 1 Sept. sistl. år omtalade såväl detta, som att hr Niemann, hans följeslagare här, på samma gång erhöll af konungen en briljanterad kråsnål med dennes namnchiffer. Underrättelsen härom nu gäller förmodligen meddeladt tillstånd att få bära medaljen.

—•—

Musikkonservatorium. Enligt tryckt matrikel för innevarande vårtermin är elevernas antal 172 (105 manliga och 67 qvinliga), af hvilka 4 manliga och 11 qvinliga tillhöra teaterskolan.

På grund af denna skolas inrättande hafva 7 nya lärare anstälts, hvarigenom hela antalet af lärare nu är 28.

—•—

Hr Mauritz Gründer vid Nya teatern är från den 1 September detta år engagerad vid Djurgårds- och södra teatrarne.

—•—

Till Filharmoniska sällskapets intressanta konsert d. 2 Mars återkomma vi i nästa nummer.

—•—

Musikalisk pristagare. Sällskapet för svenska qvartettsångens främjande anordnade under förra året en täfling för flerstämmiga kompositioner för mansröster. Under täflingstiden inkommo från 19 kompositörer 59 tonsättningar, hvilka inlemnades till bedömande af prisnämden, bestående af landshöfding Wennerberg samt musikdirektörerna Hedenblad och Frieberg. Enligt privat meddelande till Sydsv. D.-B. har första priset tillerkänts kantorn direktör August Körling i Ystad.

—•—

De **kringresande teatersällskapen** befunno sig vid Mars månads ingång: Berndts i Sala, Carlbergs i Östersund, Fröbergs i Åbo, B. Lunds i Norrköping, Nymans i Kristinehamn, Ranfts i Lund, Sjögrens i Kristianstad, Smitts i Hernösand, Sternvall & Skottes i Helsingborg, Stieglers i Oskarshamn och Sundvalls i Nyköping.

—•—

Rolbesättningen i Gustaf Vasa. Den första rolbesättningen meddela vi efter den här följande första affischen. »Gustaf Wasa, Lyrisk Tragedie i Tre Acter. I Deras Kongl. Majestäters och Det Kongl. Husets närvaro, första gången upförd af Kongl. Musikaliska Academien i Stockholm, Den 19 Januarii 1786. Verserne af Herr Kellgren, Kongl. Majestäts Handsekreterare. Musiquen af Herr Nauman, Hof-Capellmästare vid Chur-Sachsiska Hofvet. Balletterne af Hr Gallodier. Personerne: Gustaf Ericsson Wasa, Svensk riddersman, utkorad till riksföreståndare på Riksdagen i Wadstena, Hr Stenborg, Christiern II med tillnamnet Tyran, Konung i Danemark, Norge och Sverige, Hr Karsten, Severin Norrby, Stor-Amiral i Danemark, Hr De Broen, Christina Gyllenstierna, Riksföreståndaren Sten Stures enka, Fru Müller, Cecilia af Eka, Gustaf Wasas mor, Fru Marcadet, Margaretha Wasa, Gustafs syster och Joachim Brahes enka, M:lle Stading, Anna Bjelke, Riksrådet Johan Månsson Natt och Dags enka, Fru Augusti, Lars Siggeson Sparre, Riksråd och Marsk, Hr Branting, Sten Eriksson Leyonhufvud Hr Lundberg, Gustaf Olofsson Stenbock Hr Edberg, Eric Fleming Hr Bergman, Axel Posse till Hellekis Hr Hultman, Thord Bonde Hr G. Holm, Knut Eriksson Kurk Hr Sporron, Peder Olofsson Hård Hr Wennberg, Swante Sture, Riksförreståndaren Sten Stures son, et barn om fem år, Hr Sandvall, Pehr Brahe, Joachim Brahes och Margaretha Wasas son, ett ungt barn, Hr Nyman, Anders Persson Hr Bonn, En dansk krigshärold Hr Kellström, Tvänne Officerare af Christierns armée Hrr Wickbom, Grönström, En Norrbys vapendragare Hr Kellström, En fångvaktare Hr Schultz, En dansk soldat Hr M. Bonn, Sveriges skyddsengel Hr Lalin, Erik Wasas skugga Hr Folling, Sten Stures skugga Hr Fernstedt, Joachim Brahes skugga Hr Nordén, Tvänne unga Ribbingars skugga M:llerne Forsselius och Lagerquist.»

Ifrån 1820 till den senaste uppsättningen har rolbesättningen varit den nedanstående:

Gustaf Wasa: hrr Lindman, Strandberg, Lundqvist, Arnoldson och Sellman.

Christiern: hrr Lindström, Åman, Arlberg och Lundqvist.

Norrby: hrr F. Kinmanson, Uddman, Walin, Berens, Sandström, Willman och Strömberg.

Sparre: hrr Fahlgren, Nordlund, Uddman, Walin, Willman, Håkansson och Sellergren.

Christina: fru Sevelin, m:ll Röske (fru Röske-Lund), m:ll Michal (fru Michaeli), fru Stenhammar, fru Willman och fröken Ek.

Cecilia: fruarna Svanberg (Bock), C. Strandberg och Willman samt fröken Javette.

Magaretha: fru Wickström (Erikson), m:ll Widerberg, m:ll Fundin, fruarna C. Strandberg och W. Strandberg.

Anna: mamsellerna Strömstedt (fru Torsslow), Bundsen, Jacobsson och Wichmann samt fröken Wellander.

Skyddsengeln: mamsellerna Ahlstén, Gelhaar, Andrée (fru Stenhammar), Landelius, Basilier, Sommelius och A. Strandberg samt fröken Karlsohn.

Skuggorna och de *Danska Riddarne* hafva till större delen utförts af korister.

—•—

Venersborgs musiksällskaps soaré för Februari månad egde rum d. 6 och var, som vanligt, besökt af en talrik och animerad publik. Musikafdelningen utgjordes denna gång af: 1). Trio för piano, violin och violoncell (op. 25) af C. G. Reissiger, första och andra satsen. 2) Introduktion till första akten af »Konung för en dag», 3) tredje och fjerde satserna af Trion, 4) qvartetter för mansröster, 5)—7) kör och nocturne, romans och choeur dansé ur »Konung för en dag». Äfven förekom deklamation af en gästande Uddevallabo och soarén afslutades, som vanligt, med dans.

—•—

Ystad. För något öfver 40 år sedan, då Günther och Josephson, såsom i förra numret omtalades, konserterade i denna stad, måste musiklifvet der ha varit ganska svagt; de hade litet folk och vände med glädje staden ryggen. Sedan dess har Ystad i musikaliskt hänseende gått med stora steg framåt. I apotekaren G. Smith, i unga dagar en utmärkt sångare, har staden länge haft en nitisk befordrare af tonkonsten på platsen, och det var, som bekant, genom hans föranstaltande, som vår förträffliga operasångerska Dina Niehoff derifrån sändes till Stockholm att utbilda sina rika anlag. I dessa dagar, och flere gånger förut, hafva vi haft tillfälle att i hans son, apotekaren Salomon Smith, njuta af en sångartalang af ovanligare slag. Ystad hyser ock för närvarande en god musiker ex professo nämligen direktör Kiörling, och under dennes ledning står en orkesterförening, som gifver ej mindre än 12 abonnementskonserter om året. Såsom bevis på hvad här kan åstadkommas i musikaliskt hänseende anföra vi programmet till den konsert, som egde rum i slutet af Januari månad. Detta upptog följande saker: Mozarts klarinett-qvartett; Suite af F. Ries för violin och piano, violinen sköttes af direktör Kempff; 8-stäm. folkvisor, arr. af Joh. Svendsen, Sjögrens »Bergmanden» samt visor af Kiörling, föredragna af Hr Salomon Smith, och slutligen Gades oktett.

—•—

Gefle. Professor O. Byström har under sin tourné denna vinter besökt Gefle och höll den 23 Febr. ett talrikt besökt musikföredrag i kyrkan. Med biträde af fröken Bertha Gaston och en mindre fruntimmerskör, som brukar deltaga i kyrkosången om söndagarna, utfördes arier och psalmer under det prof. Byström sjelf skötte orgeln. På programmet förekom bl. a. ps. 250 såsom den ännu sjunges i Dalarne (Transtrand) och ps. 239 komp. af G. v. Düben 1685. Prof. Byström kommer att konsertera flerstädes inom länet under denna konserttur.

Fru **Mattis Lundström** har åter afgått som den styrande principen vid Tivoli-operan i Kristiania. Tillkännagifvandet härom stod att läsa i Dagbladet för i måndags, affattadt på följande »skandinaviska» språk:

Till Publikum!

Operaforestillingen i fredags blef indstillet af den grund, at det kl. 7 var solgt for så lidt at det ikke på langt nær sträckte til at betala hvad gasværket begärde för at ikke slukke gasen kl. 7 og hvad to af operisterne fordrat at få sig tillsendt till sine hjem, innan de ville komma at klæde sig. Da det länge ägt rum att penge eller spelhonorar för aftonen skola tillställas skuespillerne, innan de begynna kostumera sig, og aftonens forestillning og publikums väntan på, att teppet skal gå upp sålunda varit beroende af, hvor mange penge jag lyckats skaffe til kl. 7, og da disse forhold trots alle anstrengelser ej kunne afhjelpas, ansåg jag mig efter indstillningen i fredags böra afsäga mig all videre befatning med Operaen.

Kristiania den 15 Februar 1886.

Mattis Lundström.

—•—

»Blixten», Halévys opera, hvilken i 40 år legat i Köpenhamns k. teaters arkiv, skall nu i en nära framtid uppföras på nämda teater. Operan har för ej länge sedan varit synlig på de tyska teatrarnes repertoar.

—•—

»Teaterbanditerne», en härstädes föga känd offenbachiad, gifves för närvarande med mycken framgång på Kasinoteatern i Köpenhamn. Danska Dagens Nyheder yttrar om stycket:

Libretton kan nästan kallas ett mönster för en farsoperett — så ypperligt är det komiska motivet genomfördt. Handlingens skådeplats är ett franskt gränsdistrikt vid Pyreneerna, hvilket ofta hemsökes af röfvarband. En ung värdhusvärd har nyligen nedsatt sig der och lefver i en beständig skräck för dylika gäster. Den dramatiska pointen ligger nu i att den stackars värden tager några utsvultne skådespelare, som ankommit till värdshuset, draperade à la Rinaldo Rinaldini, för sannskyldige banditer. Naturligtvis förklaras till slut missförståndet, och då den unge mannen till på köpet återfinner sin käresta som truppens primadonna, slutar historien på det gladaste. Musiken förskrifver sig från den tid, då Offenbachs sånggudinna var ung och frisk. Den är lika pikant och melodiös som originel. Sådana nummer som visan om Bayonneskinkan och krokodilsången samt den vid repetitionen på »Banditens brud» utförda terzetten äro i sitt slag oförlikneliga.

—•—

Paris. Madame Fides Devriès, som för en tid är engagerad i Lissabon, har efterträdts af M:lle Caron såsom Chimène i Massenets »Cid». Direktionen står för närvarande i underhandling om gästspel på Paris' första scen med M:lle Kupfer (Kupfer-Berger), den firade wienersångerskan, som nyligen firat stora triumfer i Madrid.

— Opéra comique gaf d. 4 Februari sin första nyhet för året, 3-akts-operan »Le Mari d'un jour», hvilken ohjelpligt »fallit igenom». Man skrifver om denna première från Paris: vi hafva sällan sett en naivare textbok förbunden med en mindre naiv musik. De naiva diktarne äro Adolphe d'Ennery och Armand Silvestre, och den mindre naive komponisten är Arthur Coquard. Publiken har vid slutet af 3:e akten vid det öfliga tillkännagifvandet af författarnes namn afgjort uthvisslat de båda textförfattarne och sparsamt applåderat musikern. »Le Mari d'un jour» är en fadd afklappning af »Don Cesar de Bazano» med en tung, allvarsam musik till en text som skall vara komisk.

— Ambroise Thomas, kompositören till »Mignon» och »Hamlet» m. m., uppehåller sig för närvarande i Hyères, der han arbetar på en stor ballett med kör, bestämd för Stora Operan. Boken till »Miranda», såsom balletten kommer att kallas, är författad af Jules Barbier efter Shakespears »Stormen».

— Edmond Audran har slutat en ny operett, som heter »Serments d'Amour», med text af Maurice Ordonneau. Detta nya verk af den omtyckte komponisten till »Mascotte» (»Rosenkind») och »Grand Mogol» kommer att först uppföras på Nouveautés-teatern.

— Charles Gounod besökte i början af året Rheims, då han besåg den härliga katedralen derstädes och — ifrig katolik, som han är — också gjorde biskopen Msgr. Langénieux sin uppvaktning. Då prelaten räckte honom sin hand till afsked, yttrade han: »M:r Gounod, törs jag framställa en bön till er?» Då Gounod naturligtvis svarade ja härtill, fortfor han: »Ni är rätte mannen att bevisa vår stad en stor ära. Komponera en messa till minne af Jeanne d'Arc!» Gounod lofvade detta och hoppas innan årets slut ha densamma färdig; den latinska texten är delvis tagen ur bibeln. Komponisten tänker skrifva större delen af sitt verk i sjelfva katedralen i Rheims.

— På det hus i hvilket Berlioz afled kommer en minnestafla att anbringas med följande inskrift: »I detta hus dog d. 8 Mars 1869 Hector Berlioz, komponist, född i Côte S:t André d. 11 December 1803.»

— Målaren Munkaczy lät nyligen inför ett litet valdt sällskap utföra Mozarts Requiem framför sin nya tafla »Mozarts sista stunder», då — enligt taflan (ehuru ej historiskt) — detta requiem föresjunges den döende.

—•—

London. Ryktet att Jenny Lind ännu en gång skall låta höra sig offentligt för ett välgörande ändamål lär sakna all grund. Hon har deremot nu afsagt sig den professur vid »Royal College of music» i London, som hon för tre år sedan åtog sig, dertill öfvertalad af prinsen af Wales i egen person.

—•—

Leipzig. En ny 3-akts-opera — »Die Abenteuer einer Neujahrsnacht», text efter Zchokkes novell af Franz Schaumann, musik af Richard Heuberger (bosatt i Wien) — gick första gången öfver scenen å Stadtteatern d. 13 Jan. och rönte gynsamt emottagande. Musiken röjer i ett och annat »första försöket», säger en kritiker, men är dock bättre än texten, som anses värd en fullständig omarbetning.

— 17:de abonnementskonserten i nya Gewandhaus-salen d. 11 Febr. inleddes med en »Sinfonietta» (D-dur) af Theodore Gouvy. Detta verk, som är alldeles nytt, endast tillgängligt i manuskript, vann stort bifall och berömmes för sin klara stil och frihet från all banalitet samt allt originalitets- och effektsökeri. Komponisten är född 1822 och bosatt i Paris. I sina verk sluter han sig mycket till den tyska musiken, synnerligast Mendelssohns. Han har ett helt år, 1843, varit bosatt i Berlin.

—•—

Dresden. »Prins och Murare», en operett af Oelschlägel, har vid första uppförandet här vunnit lifligt bifall.

— Kgl. kapellets 5:te symfonikonsert hade att bjuda på två nyheter: Alban Försters — komponistens första — symfoni och fader Haydns förtjusande symfoni »Le midi», hvilken vann så lifligt bifall att sista satsen måste tagas om. Försters symfoni gjorde också ett ganska godt intryck genom frisk och rik melodisk uppfinning, naturligt flytande och skickligt arbetad musik.

—•—

Berlin. Strauss »Zigenarbaron» vann en stor triumf d. 5 Febr. på Friedrich-Wilhelmstadt-teatern vid sitt första framträdande. I synnerhet de två första akterna blefvo mottagna med så lifligt bifall, att publiken begärde nästan hvarje nummer da capo. Uppsättningen var både präktig och smakfull.

— Brahms nya E-moll-symfoni utgjorde hufvudnumret på philharmoniska sällskapets 5:te konsert under Joakims ledning. Brahms nya verk gjorde stort intryck. På hvarje af dess fyra satser, bland hvilka de båda första, Allegro non assai och Andante, öfverallt slagit mest an, följde lifligt och uppriktigt bifall. På sällskapets näst föregående, af prof. Klindworth dirigerade konsert fick publiken göra bekantskap med Eugène d'Alberts F-dur-symfoni, hans första symfoniska verk. Det har förut gifvits i Münster, Dresden och Leipzig med framgång, men betraktas dock här och der af kritiken som blott och bart ett ungdomligt »experiment», som dock innebär goda löften och i vissa enskildheter skall vara rätt intressant. Den unge beryktade pianohjelten säges nu vara sysselsatt med komponerandet af en opera, till hvilken han sjelf skrifvit texten.

—•—

Wien. Nesslers »Trumpetaren från Säkkingen» har nu äfven hunnit till Wien och d. 30 Jan. gått öfver scenen första gången å hofoperan. Publiken mottog operan med ett bifall, hvartill man ej sett maken på flera år. Musiken är mycket populär, ehuru en kritiker anser dess värde ej synnerligen stort. Den säges jemte många »friska» saker innehålla mycken sentimentalitet i Abts och Gumberts stil.

Genua. På Regina Margherita-teatern sjunga för närvarande med stor framgång tre af fru Marchesis lärjungar: fru Sommelius-Bottero i »Val d'Andorre», fröken Donita och fru Teriane i »Mignon».

I **Kassel** förbjöd intendenten von Gilsa Saint-Saëns uppträdande på en konsert i operahuset med anledning af hans tysk-fiendtliga hållning i den parisiska »Lohengrin»-frågan.

Brüssel. En stor opera, »Die Templer», musik af Henry Litolff, har med stort bifall gått för första gången öfver scenen på Monnai-teatern. Libretton är skrifven af pariserförfattarne Armand Silvestre, Lionnel Bonnemère och Adenis och behandlar bekanta tilldragelser från Filip IV:s sista regeringsår.

— Gounods oratorium »Mors et Vita» har under komponistens egen ledning gifvits härstädes. Oratoriet, hvilket först gafs sistlidne sommar i Birmingham, då Gounod med anledning af Weldon-affären ej sjelf kunde anföra detsamma, lär nu för första gången ha åhörts af komponisten sjelf. Något entusiastiskt mottagande rönte ej verket; bifallet gälde mera kompositören till »Faust» än oratoriet. Den ändlöst långa trilogien saknar den religiösa musikens höga och sanna prägel. Af de tre afdelningarna slog Requiem mest an; enskilda stycken i Judicium väckte också lifligt bifall. Det hela är monotont, men orkestreringen förträfflig.

Hamburg. »Eine Nacht der Kleopatra», musik af Victor Massé, text af Barbier, gafs för första gången å Stadtteatern d. 9 Febr. som benefice för den utmärkta sångerskan fru Sucher, som innehade titelrolen. Operan gjorde ej särdeles lycka. Första akten innehåller några vackra nummer, men sedan afmattas musiken, hvilken påstås sakna dramatiskt lif. Libretton säges vara mycket slipprig genom hufvudpersonens framställning, som står på gränsen af det å scenen tillåtliga.

— Stadtteatern upptog i början af året en opera i 4 akter af J. F. Kittl, benämd »Die hohe Braut oder Die Franzosen vor Nizza», hvilken gafs första gången i Prag 1848 och sedan ej varit gifven å någon annan teater. Musiken är föråldrad, och valet af operan för Stadtteatern kan väl endast förklaras deraf att texten har till författare — Richard Wagner. Den skrefs efter en roman af Jos. König 1833 och omarbetades 1843, ursprungligen bestämd för Reissiger. Texten är i det hela af god verkan, men i sista akten går det strängt till: alla måste dö. Operan hade dock nu fått ett mindre grymt slut.

Liège. En tre-aktsopera, »Fången från Kaukasus», af den ryske komponisten Cesar Cui, har vid sitt första framträdande på kgl. teatern härstädes blifvit ganska gynsamt emottagen. Musiken säges jemte mycket originelt innehålla åtskilliga reminiscenser från Gounods och Rubinsteins verk. Balletten i tredje akten, bygd på circassiska danser, är mycket effektfull. Flera af Fatimahs arier, Abu Bekrs barytonromans och slutsextetten i andra akten berömmas såsom värdefulla. Man anmärker dock att komponisten slösat för mycket med användning af bleckinstrumenten i sin orkester.

Dödsfall.

Lennmark, Erik August, f. d. grosshandlare, violoncellist, elev af förste violoncellisten i hofkapellet, Carl Torssell, f. 1814, † d. 18 Febr. härstädes. Hans musikaliska verksamhet, synnerligast på qvartettmusikens område, har gjort honom mycket känd, särskildt af den äldre generationen. Han var sedan 1864 ledamot af Musikal. Akademien.

Tonel, Léonie, m:lle, pianist och tonsättarinna, † i Paris.

Rättelse:

I förra numret sid. 32 r. 25 uppf. *står:* konsert, *läs:* qvartett.

Obs.! Billigt annonspris Obs.!

i

SVENSK MUSIKTIDNING.

Från och med detta års början är annonspriset i Svensk Musiktidning nedsatt från 20 till **10 öre** petitraden. **Musikförläggare** och **Musikhandlare, Instrument-handlare** och **fabrikanter, Musiklärare** m. fl. kunna sålunda **allra billigast och med bästa fördel** annonsera i denna **inom musikverlden** spridda facktidning. Kontant liqvid.

Rabatt: 10 % för minst 3 ggr., 20 % för minst 5 ggr.

Annonser mottagas å byrån Klara Vestra Kyrkogata 19 (kl. 9—10 f. m. 2—3 e. m.) samt hos *A. d'Aubigné* Gustaf Adolfs torg 8.

Obs.

Porträtt och biografi af

EUGÈNE YSAYE

i n:o 19 af Svensk Musiktidning 1885.

Alex. d'Aubignés

Musik- &

Pappershandel

8 Gustaf Adolfs Torg 8

(f. d. Huss & Beers Musikhandel).

Axeline de Berg-Löfgren

fortsätter sina Sånglektioner.

Nya elever emottagas.

Anmälningstid kl. 2—3 e. m.

Oxtorgsgatan 5, 3 tr.

SIGNE HEBBE

meddelar fortfarande undervisning i **sång** och **föredrag,** och **dramatik plastik** samt **rolers instudering** om anmälan göres Onsdagar och Lördagar mellan 11 och 12.

Sturegatan 24.

I Pianospelning

gifvas lektioner af ***Gustaf Roman,***

från Musik-Konservatoriet utexaminerad Organist, van vid undervisning.

Adr. Östermalmsgatan 2 A, n. b. kl. 11—1.

Undervisning i deklamation

gifves och biträde vid rollstudium lemnas

af

Ossian Hamrin,

Grefturegatan N:o 72, 4 tr.

Mottagningstid kl. 9—10 f. m.

OBS. I n:o 4 af Svensk Musiktidning:

Svensk Läkaremarsch

ord af

Ernst Swartz,

musik af

John Ax. Huss.

Wendela Andersson

meddelar fortfarande sångundervisning åt qvinliga elever efter Isidor Dannströms metod.

Anmälningar emottagas emellan kl. 10—11 f. m.

Adress: **Sturegatan N:o 36.**

INNEHÅLL: Joseph Czapek (med porträtt). — Ur en svensk tonsättares lif. — Främmande språk i musikens tjenst. — Emile Sauret och Felix Dreyschock. — Från Scenen och Konsertsalen. — Utländska musikalier. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Rättelse. — Annonser.

STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1886.